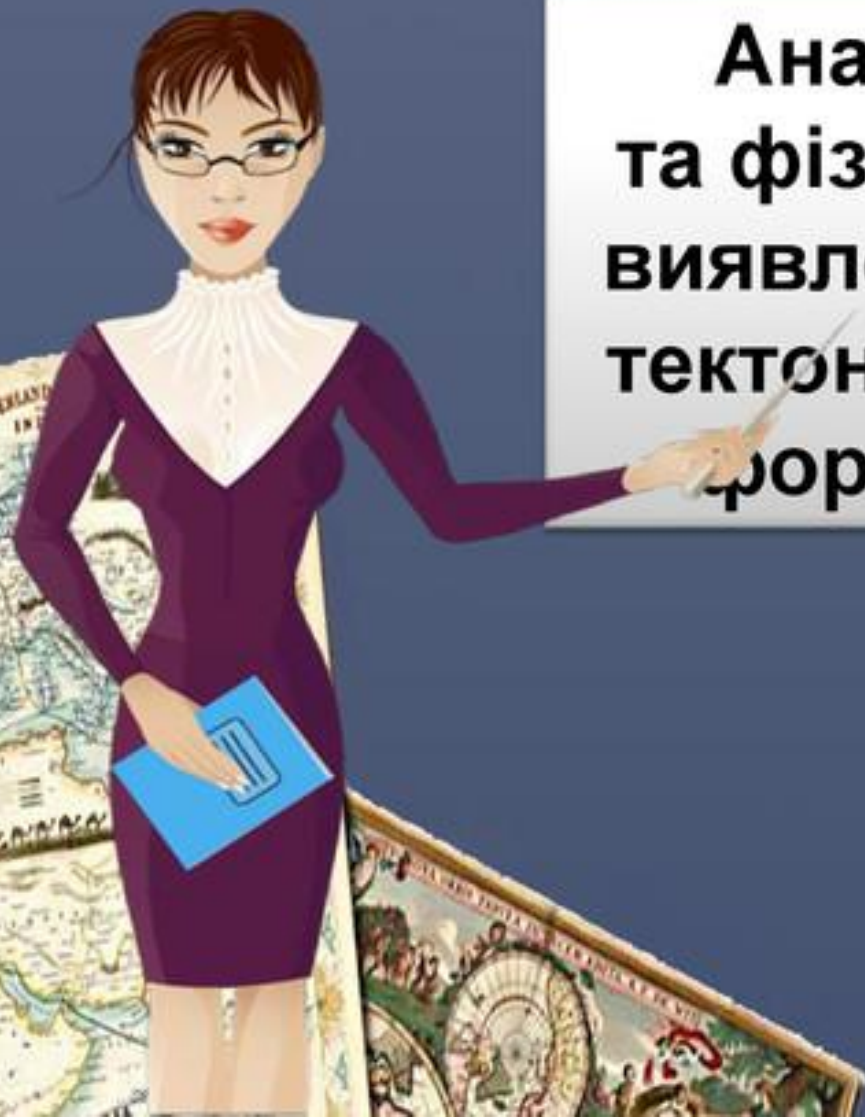

Практична робота №1

**Аналіз тектонічної
та фізичної карт світу:
виявлення зв'язків між
тектонічною будовою і
формами рельєфу**

Практична робота №1. Аналіз тектонічної та фізичної карт світу: виявлення зв'язків між тектонічною будовою і формами рельєфу.

Літосферні плити — величезні блоки земної кори й верхньої мантії, обмежені з усіх боків сейсмічноактивними зонами (поясами)

Платформа — велика, стійка, відносно рівна ділянка земної кори

Області складчатості — зони взаємодії літосферних плит, у яких земна кора зминається в складки

Планетарними формами рельєфу земної поверхні є *материки* та *западини океанів*.

У межах материків виокремлюють дві основні форми рельєфу — *рівнини* та *гори*.

Тектонічні структури — різні за будовою та віком ділянки земної кори. Їх основними типами є *платформи* (давні відносно стійкі вирівняні ділянки земної кори) та *області складчастості* (рухомі ділянки земної кори).

Між будовою літосфери й основними формами рельєфу існує тісний взаємозв'язок.

Так, платформам у рельєфі відповідають рівнини, а областям складчастості — гори.

Планетарними формами рельєфу земної поверхні є *материки* та *западини океанів*. У межах материків виокремлюють дві основні форми рельєфу — *рівнини* та *гори*.

Материки знаходяться на платформах

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ
ЧАС УТВОРЕННЯ ДІЛЯНОК ЗЕМНОЇ КОРИ

Платформи віддалені далеко від меж сучасних літосферних плит. Тому *це стійкі, спокійні ділянки земної кори, без землетрусів і виверження вулканів.*

Віднайдіть на карті: **Східноєвропейську** платформу, яка займає велику частину території Східної Європи.

На азійській частині материка Євразія знаходяться **Сибірська** й **Індійська** платформи.

Значну частину Африки займає **Африкано-Аравійська** платформа.

У західній частині Австралії знаходиться **Австралійська** платформа.

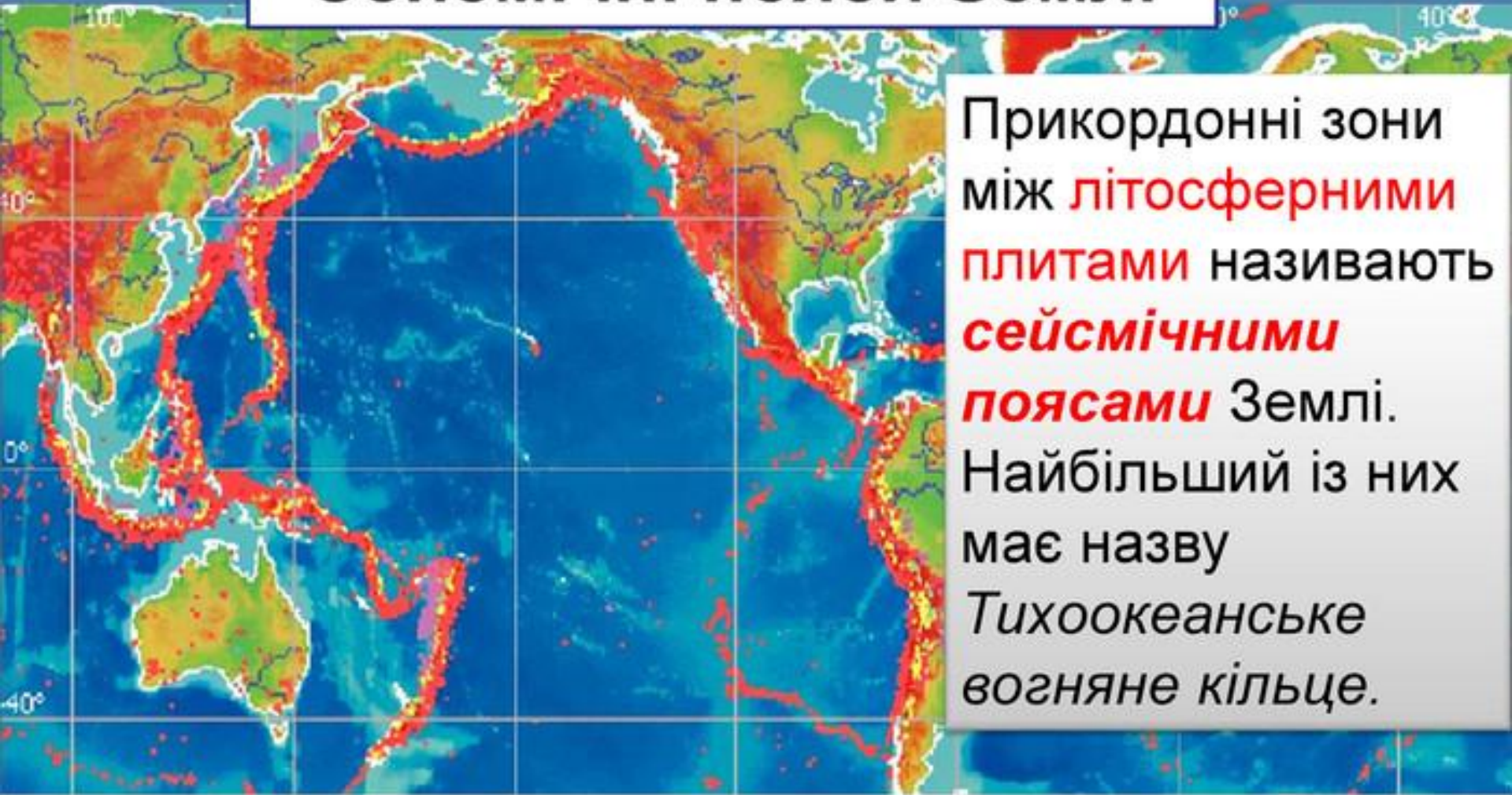

На території Америки знаходяться **Північноамериканська** та **Південноамериканська** платформи.

Центральну частину Антарктиди займає **Антарктична** платформа

Сейсмічні пояси Землі

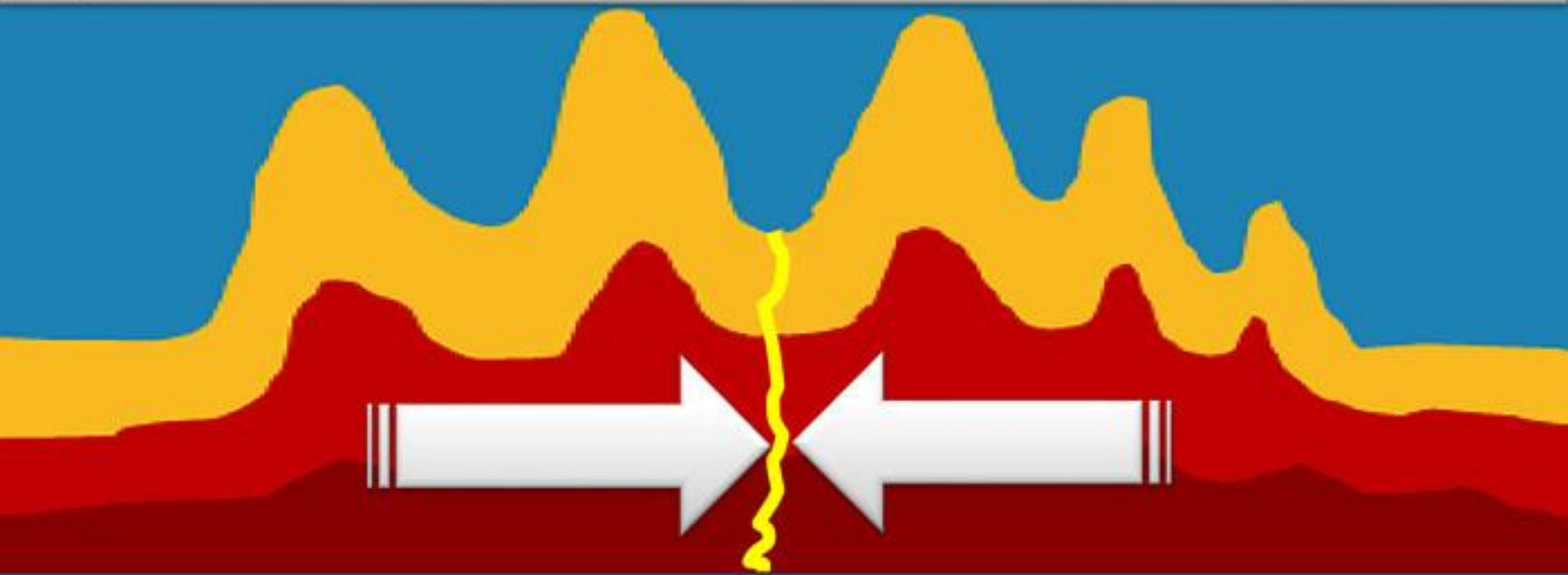

Прикордонні зони між **літосферними плитами** називають **сейсмічними поясами** Землі. Найбільший із них має назву *Тихоокеанське вогняне кільце*.

Сейсмічні зони простягнулися на тисячі кілометрів і збігаються з районами глибинних розломів на суходолі, а в океані — із серединно-океанічними хребтами глибоководних жолобів.

Пояси складчатості – рухомі частини літосфери

На межі зіткнення літосферних плит утворюються гори: складчасті й брилові

Там, де складки гірських порід добре проглядаються, існують молоді складчасті гори. Вони почали формуватися в останні 25 млн років, тобто в середині кайнозойської ери.

Тектонічна карта

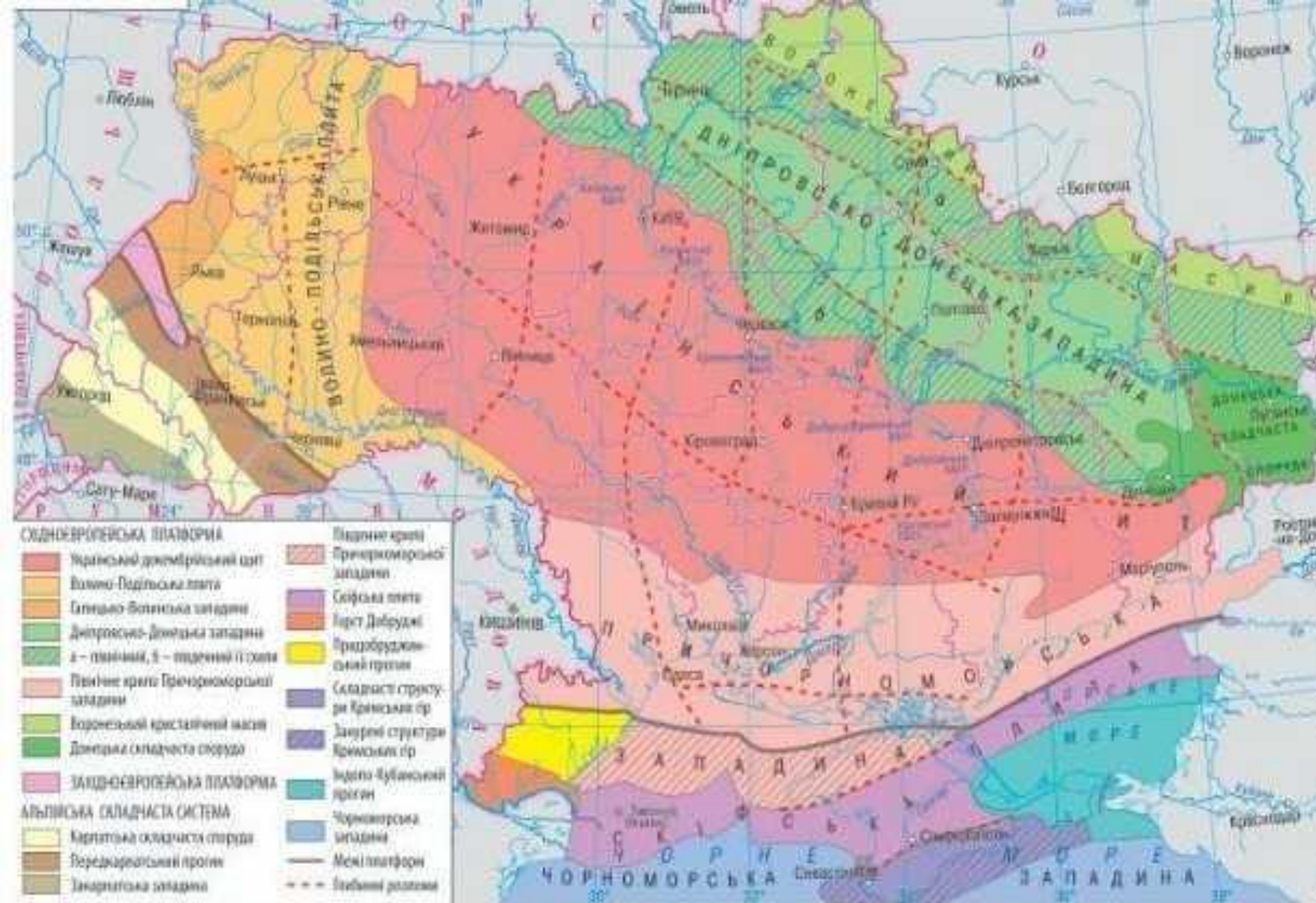
На тектонічній карті світу різними кольорами показані давні та молоді платформи, а також області складчатості різних періодів горотворення

ФІЗИЧНА КАРТА ПІВКУЛЬ

Масштаб 1 : 21 000 000
 0 100 200 300 400 500 км

- Найвищі гори світу
- Найвищі гори Європи
- Найвищі гори Азії
- Найвищі гори Північної Америки
- Найвищі гори Південної Америки
- Найвищі гори Африки
- Найвищі гори Австралії
- Найвищі гори Антарктиди
- Найнижчі точки світу
- Найнижчі точки Європи
- Найнижчі точки Азії
- Найнижчі точки Північної Америки
- Найнижчі точки Південної Америки
- Найнижчі точки Африки
- Найнижчі точки Австралії
- Найнижчі точки Антарктиди
- Найдовші річки світу
- Найдовші річки Європи
- Найдовші річки Азії
- Найдовші річки Північної Америки
- Найдовші річки Південної Америки
- Найдовші річки Африки
- Найдовші річки Австралії
- Найдовші річки Антарктиди
- Найглибші моря і океани світу
- Найглибші моря і океани Європи
- Найглибші моря і океани Азії
- Найглибші моря і океани Північної Америки
- Найглибші моря і океани Південної Америки
- Найглибші моря і океани Африки
- Найглибші моря і океани Австралії
- Найглибші моря і океани Антарктиди
- Найдовші узбережжя світу
- Найдовші узбережжя Європи
- Найдовші узбережжя Азії
- Найдовші узбережжя Північної Америки
- Найдовші узбережжя Південної Америки
- Найдовші узбережжя Африки
- Найдовші узбережжя Австралії
- Найдовші узбережжя Антарктиди
- Найдовші проливи світу
- Найдовші проливи Європи
- Найдовші проливи Азії
- Найдовші проливи Північної Америки
- Найдовші проливи Південної Америки
- Найдовші проливи Африки
- Найдовші проливи Австралії
- Найдовші проливи Антарктиди
- Найдовші острови світу
- Найдовші острови Європи
- Найдовші острови Азії
- Найдовші острови Північної Америки
- Найдовші острови Південної Америки
- Найдовші острови Африки
- Найдовші острови Австралії
- Найдовші острови Антарктиди

Мал. 42. Тектонічна будова України

РОБОТА З КАРТОЮ

1. Назвіть височини, що простягаються в межах України.
2. Де розташовані великі низовини?
3. За картою встановіть максимальні абсолютні висоти основних форм рельєфу України.
4. Зіставте фізичну і тектонічну карти та встановіть зв'язок між рівнинами України та відповідними тектонічними структурами.

Гімалаї. Джомолунгма

Карпати. Говерла

№	Платформи	Рельєф
1	Східноєвропейська	Східноєвропейська рівнина
2	Сибірська	Східносибірське плоскогір'я
3	Північно американська	Великі рівнини
4	Південно американська	Амазонська та Ла-Платська низовини

№	Області складчатості	Рельєф
1	Мезозойської ери	Пн. Америка гори Кордильєри
2	Альпійської ери	Пд. Америка Гори Анди Євразія Гори Карпати, Кавказ, Тянь-Шань